

20 Σεπτεμβρίου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Πρόεδρος]

FAYZA SHIPPING CO. LTD.,

Ενάγοντες,

v.

ΠΛΟΙΟΥ Μ/Ν "HAJ ANIES" ΕΧ "ANNE" ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Εναγομένων.

(Αγωγή Ναυτοδικείου Αρ. 154/93)

5 *Ναυτοδικείο — Προκαταρκτική εκδίκαση ζητημάτων νόμου και γεγονότων, δυνάμει του Κ. 89 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου — Πρέπει να εγείρονται στη δικογραφία, δεν παρέχεται εξουσία επίλυσης ή αξιολόγησης ζητημάτων δικαίου ή γεγονότων που αναφέρονται στο πλαίσιο ενδιάμεσων διαδικασιών.*

10 Οι εναγόμενοι, έθεσαν υπό αμφισβήτηση το δικαίωμα των εναγόντων να διεκδικήσουν αμοιβή για την προσφορά υπηρεσιών διάσωσης πλοίου τους από δύο σκάφη τα οποία ήσαν στην κατοχή των εναγόντων.

15 Η αμφισβήτηση, θεμελιώθηκε στο κοινά αποδεκτό γεγονός, όπως προέκυψε κατά την εκδίκαση αίτησης αποκάλυψης εγγράφων, ότι οι ενάγοντες δεν ήταν ιδιοκτήτες των σκαφών που πρόσφεραν τις υπηρεσίες διάσωσης, αλλά είχαν μόνο την κατοχή τους. Τη σχετική αίτησή τους, οι εναγόμενοι την βάσισαν στις διατάξεις του Κ. 89 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου οι οποίοι παρέχουν διακριτική ευχέρεια στο Δικαστήριο να ακούσει, εφόσον το κρίνει πρόπον, αμέσως (forthwith) οποιοδήποτε νομικό ή πραγματικό ζήτημα εγχιρόμενο στη
20 δικογραφία.

Αποφασίστηκε ότι:

25 (1) Ο Κ.89 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου, περιορίζει τα θέματα που μπορούν να εκδικαστούν προκαταρκτικά σε ζητήματα νόμου ή γεγονότων τα οποία εγείρονται στη δικογραφία και δεν παρέχεται εξουσία επίλυσης ή αξιολόγησης ζητημάτων

δικαίου ή γεγονότων που αναφέρονται στο πλαίσιο ενδιάμεσων διαδικασιών.

Η αίτηση απορρίφθηκε με έξοδα.

5

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Greenock Navigation v. Tradex (1981) 1 C.L.R. 709,

Heirs of the Late Theodora Panayi v. The Administrators of the Estate of the late Stylianos Georghi Mandrioti (1963) 2 C.L.R. 167, 10

Michaelides v. Diakou (1968) 1 C.L.R. 392,

Jupiter Electrical (Overseas) Ltd and Another v. Christides (1975) 1 C.L.R. 144, 15

Paschalis v. The ship "TANIA MARIA" (1977) 1 C.L.R. 53,

In re Hadjicostas (1984) 1 C.L.R. 513. 20

Αίτηση σε αγωγή Ναυτοδικείου.

Αίτηση σε αγωγή Ναυτοδικείου με την οποία οι εναγόμενοι - αιτητές, ζητούν την προκαταρκτική εκδίκαση ζητημάτων γεγονότων και νόμου δυνάμει του Κ.89 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου. 25

Μαρίνα Κάρμιου (κα) και Μ. Μέσσιος, για τους Αιτητές - εναγόμενους 2. 30

Π. Ονουφρίου και Θ. Φιλίππου για Ν. Αναστασιάδη, για τους Καθ' ων η αίτηση - Ενάγοντες.

ΠΙΚΗΣ, Π.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι ενάγοντες αξιώνουν τόσο εναντίον του εναγόμενου 1, του πλοίου, όσο και εναντίον του εναγόμενου 2, του φορτίου, ανταμοιβή για την παροχή υπηρεσιών για τη διάσωσή τους σε ώρα κινδύνου - υπηρεσίες ναυαγιαίρεσης. Οι υπηρεσίες, επιτυχείς στην αποτροπή του ναυαγίου, σύμφωνα με τους ενάγοντες, παρασχέθηκαν μέσω του φορητού πλοίου "Nour Allah", νηολογημένου στις Ονδύρες, και του ρυμουλκού "Skippy". Οι εναγόμενοι 2 - (θα αναφέρονται ως οι εναγόμενοι) - αμφισβητούν κατ' αρχήν το δικαίωμα των εναγόντων να διεκδικήσουν αμοιβή για τις υπηρεσίες διάσωσης του 35 40

πλοίου και του φορτίου από τα δύο σκάφη για το λόγο ότι αυτά δεν ανήκαν, ούτε ήταν στην κατοχή των εναγόντων. (Βλέπε παράγραφο 1, της απάντησης όπως τροποποιήθηκε με διαταγή της 11ης Δεκεμβρίου 1995.) Έστω και αν είχαν (οι ενάγοντες) δικαίωμα για τη διεκδίκηση αμοιβής για τις υπηρεσίες που πρόσφεραν τα σκάφη, οι εναγόμενοι ισχυρίζονται ότι η απαίτηση δεν μπορεί να επιτύχει, για λόγους που σχετίζονται με τον κίνδυνο που διέτρεξε το πλοίο, τις συνθήκες κάτω από τις οποίες προσφέρθηκαν οι υπηρεσίες, καθώς και την αποτελεσματικότητά τους.

10

Με την παρούσα αίτηση επιζητούνται οι ακόλουθες δύο θεραπείες:-

15 “(α) Διάταγμα όπως τα ζητήματα γεγονότων και νόμου που εγείρονται στην παράγραφο 1 της Υπεράσπισης αποφασιστούν, σε προκαταρκτικό στάδιο.

20 (β) Διάταγμα με το οποίο ν’ απορρίπτεται και/ή παραμερίζεται και/ή ακυρώνεται το Κλητήριο Ένταλμα στην πιο πάνω αγωγή και/ή μέχρι σήμερα διαδικασία λόγω του ότι οι Ενάγοντες δεν νομιμοποιούνται στην έγερση της παρούσας αγωγής και/ή δεν φαίνεται από τα δικόγραφα να έχουν οποιοδήποτε αγώγιμο δικαίωμα.”

25 Τα γεγονότα τα οποία στοιχειοθετούν την αίτηση περιέχονται σε ένορκη ομολογία της Έλενας Βασιλείου, δικηγόρου στο γραφείο των δικηγόρων των εναγομένων. Σ’ αυτή, διατυπώνεται η θέση ότι η δικογραφία δε στοιχειοθετεί τις προϋποθέσεις για τη διεκδίκηση αμοιβής, γιατί δεν αποκαλύπτεται ότι οι ενάγοντες ήταν ιδιοκτήτες των δύο σκαφών, ή ότι αυτά τελούσαν στην κατοχή τους κάτω από όρους που τους επέτρεπαν να διεκδικήσουν αμοιβή για υπηρεσίες ναυαγιάρεσης. Το ίδιο προκύπτει, όπως ισχυρίζεται η ομνύουσα, και από τα έγγραφα τα οποία έχουν καταχωρηθεί, αναφερόμενη προφανώς στα έγγραφα τα οποία έχουν αποκαλυφθεί από τους ενάγοντες μετά από διαταγή του Δικαστηρίου για αποκάλυψη εγγράφων. Η ένσταση των εναγόντων επίσης βασίζεται σε ένορκη δήλωση δικηγόρου ο οποίος εργάζεται στο γραφείο των δικηγόρων των εναγόντων, του κ. Στάθη Λεμή. Σ’ αυτή γίνεται παραδεχτό ότι οι ενάγοντες δεν ήταν ιδιοκτήτες των σκαφών που παρείχαν τις υπηρεσίες. Προβάλλεται όμως ο ισχυρισμός ότι 35 και τα δύο σκάφη τελούσαν, κατά τον ουσιώδη χρόνο, υπό τον έλεγχο και κατοχή των εναγόντων για σκοπούς διάσωσης του συγκεκριμένου πλοίου και του φορτίου το οποίο μετέφερε.

40

Η αίτηση θεμελιώνεται στις διατάξεις του Κ.89 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου, οι οποίοι παρέχουν διακριτική ευχέρεια στο δικαστήριο να ακούσει, εφόσον το κρίνει πρόπον, αμέσως (*forthwith*), οποιοδήποτε νομικό ή πραγματικό ζήτημα εγείρομενο στη δικογραφία. Ο όρος "*forthwith*" υποδηλώνει εξουσία για την ακρόαση επιδίκου θέματος πριν τη δίκη. Το κείμενο του Κ.89 έχει ως εξής:-

"89. Either party may apply to the Court or Judge to decide *forthwith* any question of fact or of law raised by any pleading, and the Court or Judge shall thereupon make such order as to him shall seem fit."

Κατά την ακρόαση της αίτησης οι αιτητές έκαμαν αναφορά στην *Greenock Navigation v. Tradax* (1988) 1 C.L.R. 709 (απόφαση Δημητριάδη, Δ.), ερμηνευτική των σχετικών διατάξεων των Θεσμών Ναυτοδικείου ως προς την εκδίκαση θέματος το οποίο εγείρεται στη δικογραφία πριν τη δίκη. Το Δικαστήριο, καθοδηγούμενο από σειρά προηγούμενων αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, διατυπώνει τις ακόλουθες θέσεις:-

(α) Κατά κανόνα είναι ανεπιθύμητο να διασπάται η δίκη.

(β) Μπορεί να δικαιολογηθεί η ακρόαση σοβαρών νομικών ζητημάτων προκαταρκτικά της δίκης, εφόσο η επίλυση τους δε συναρτάται με αμφισβητούμενα γεγονότα αφενός και θα ήταν λυσιτελής ως προς ένα ή περισσότερα επίδικα θέματα αφετέρου. Το σχετικό απόσπασμα έχει ως εξής:-

"It is well established by authority that although it is highly undesirable for cases to be heard piecemeal, when serious questions of law that do not involve facts for deciding them are raised, and which are apparent from the pleadings, and which, if decided in favour of the party raising them, would dispense with any further trial, they should be decided before the trial and that in such a case the party raising them must apply to the Court for their determination." (σελ. 711, 19-26)

Είναι πρόδηλο ότι το δικαιοδοτικό πλαίσιο του Κ.89 εξομοιώνεται ή ταυτίζεται με εκείνο που καθιερώνει η Δ.27, θ.1 και θ.2 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας. Αυτό προκύπτει τόσο από την ανάλυση του θέματος όσο και από τη νομολογία στην οποία θεμελιώνεται η απόφαση του Δικαστηρίου. (*Heirs of the late Theodora Panayi v. The Administrators of the Estate of the late*

Stylianos Georghi Mandrioti (1963) 2 C.L.R. 167. *Michaelides v. Diakou* (1968) 1 C.L.R. 392, στη σελ. 395. *Jupiter Electrical (Overseas) Ltd. and Another v. Savvas Costa Christides* (1975) 1 C.L.R. 144, στη σελ. 152. *Soteris Paschalis v. The ship "TANIA MARIA"* (1977) 1 C.L.R. 53, στη σελ. 58. Rules of the Supreme Court (White Book) 1960, O.25, γ. 3, στη σελ. 572.)

10 Οι σκοποί του Κ.89 των Θεσμών Ναυτοδικείου και της Δ.27, θ.1 και θ.2 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας είναι συναφείς και εύλογα μπορεί να παραλληλιστούν. Το κείμενό τους όμως δεν είναι ταυτόσημο. Ο Κ.89 δεν περιορίζεται όπως η Δ.27 στην εκδίκαση νομικών θεμάτων. Εκτείνεται και στην εκδίκαση γεγονότων. Επίσης η άσκηση της διακριτικής εξουσίας του δικαστηρίου κάτω από τον Κ.89 δε διέπεται από τους περιορισμούς που τίθενται από 15 το θ.2 της Δ.27.

20 Δε θα επεκταθώ σε περαιτέρω εξέταση του θέματος, δεδομένου ότι στην προκείμενη περίπτωση το θέμα το οποίο τίθεται είναι νομικό. Ως προς το τι συνιστά αμιγές νομικό ζήτημα, η δικηγόρος των αιτητών μας παρέπεμψε στην *In re Hadjicostas* (1984) 1 C.L.R. 513.

25 Οι θεραπείες που επιδιώκονται με την παρούσα αίτηση είναι εκ της φύσεώς τους διαζευκτικές. Εάν η έκθεση απαιτήσεως (υπόμνημα) δεν αποκαλύπτει αγωγίμο δικαίωμα, δεν εγείρεται οποιοδήποτε ζήτημα προς εκδίκαση, οπότε η αγωγή απορρίπτεται. Ζήτημα προς εκδίκαση τίθεται μόνο εφόσο θεμελιώνεται αγωγίμο δικαίωμα, η ύπαρξη ή τα νομικά επακόλουθα του οποίου αμφισβητούνται. Ο Κ.89 δεν παρέχει δικονομικό έρεισμα στη θεραπεία (B).

30 Μπορεί να προβληθεί η άποψη ότι εξουσία για την απόρριψη αγωγής η οποία δεν αποκαλύπτει αγωγίμο δικαίωμα ενυπάρχει κατά πάντα χρόνο, ή ακόμα ότι, εφόσο το θέμα δε ρυθμίζεται από τους Θεσμούς Ναυτοδικείου, τυγχάνουν εφαρμογής βάσει του Κ.237, οι Αγγλικοί Θεσμοί Ναυτοδικείου που ίσχυαν το 1960 (Ord.25 γ.4), οι 35 οποίοι παρείχαν εξουσία για τη διαγραφή αγωγής η οποία δεν αποκαλύπτει αγωγίμο δικαίωμα. Δε θα διερευνήσω το θέμα αυτό, εφόσο στην προκείμενη περίπτωση το υπόμνημα αποκαλύπτει αγωγίμο δικαίωμα, γεγονός που ουσιαστικά δεν αμφισβητήθηκε κατά την ακρόαση από τους εναγόμενους. Στην παράγραφο 10 40 του υπομνήματος γίνεται αναφορά στα δύο σκάφη που παρείχαν υπηρεσίες, το πλοίο "Nour Allah" και το ρυμουλκό "Skippy", ως πλοίο και ρυμουλκό των εναγόντων. Παρά ταύτα τίθεται, σύμφωνα με τους εναγόμενους, νομικό ζήτημα το οποίο μπορεί να απομονωθεί προς εκδίκαση και να επιλυθεί προκαταρκτικά της δι-

κης, ενόψει:-

(α) Της απουσίας οποιουδήποτε εγγράφου το οποίο να καταδεικνύει ότι οι ενάγοντες είχαν εξουσία να διαθέσουν τα δύο σκάφη για την παροχή υπηρεσιών διάσωσης και να διεκδικήσουν προσωπικά αμοιβή, και 5

(β) Της μαρτυρίας που δόθηκε μέσω ενόρκου δηλώσεως προς υποστήριξη της ένστασης των εναγόντων σε προγενέστερη ενδιάμεση αίτηση των εναγομένων για τροποποίηση της υπεράσπισης. Σ' αυτή γίνεται μεν παραδεχτό ότι τα δύο σκάφη δεν ανήκαν στους ενάγοντες, προβάλλεται όμως ο ισχυρισμός ότι αυτά τελούσαν κατά τον ουσιώδη χρόνο υπό τον έλεγχο, διαχείριση και κατοχή των εναγόντων. 10

Στην αγόρευση της η δικηγόρος των αιτητών υποστήριξε ότι η κατοχή και μόνο σκάφους δεν παρέχει στον κάτοχό του το δικαίωμα διεκδίκησης αμοιβής για την προσφορά υπηρεσιών διάσωσης από το πλοίο. Τέτοιο δικαίωμα υπάρχει μόνο στην περίπτωση ναύλωσης κατά παραχώρηση (demise charterparty), η ύπαρξη της οποίας σ' αυτή την υπόθεση δεν επιμαρτυρείται από οποιοδήποτε έγγραφο. Προς υποστήριξη των θέσεων της, έκαμε εκτεταμένη αναφορά στο σύγγραμμα Kennedy Law of Salvage, 5th Ed. και ειδικά στο Κεφ.5. 15

Ο Κ.89, περιορίζει τα θέματα τα οποία μπορεί να εκδικαστούν προκαταρκτικά σε ζητήματα νόμου ή γεγονότων τα οποία εγείρονται στη δικογραφία. Δεν παρέχεται εξουσία για την επίλυση ή αξιολόγηση ζητημάτων δικαίου ή γεγονότων που αναφέρονται στο πλαίσιο ενδιάμεσων διαδικασιών. Επομένως, το μόνο θέμα, το οποίο μπορεί να τεθεί προς εκδίκαση προκαταρκτικά της δίκης, είναι η αντιδικία η οποία ανακύπτει από τη δικογραφία αναφορικά με το δικαίωμα των εναγόντων να διεκδικήσουν αμοιβή. Όπως έχουμε επισημάνει, το υπόμνημα στοιχειοθετεί αγωγήμο δικαίωμα. Επομένως, δε θα εξετάσω την εισήγηση των εναγομένων σε σχέση με τη φύση της κατοχής του πλοίου. 20 25 30 35

Το δικαίωμα των εναγόντων να διεκδικήσουν αμοιβή για την προσφορά των υπηρεσιών διάσωσης από τα δύο σκάφη, αποτελεί κεντρικό θέμα της αντιδικίας των μερών. Δε διαπιστώνεται κανένας ικανός λόγος ο οποίος θα δικαιολογούσε τον διαχωρισμό της εκδίκασής του από τα υπόλοιπα θέματα της δίκης, ούτε έχει καταδειχθεί βάσιμος λόγος ο οποίος να υποστηρίζει ότι η επίλυση των υπολοίπων επιδικίων θεμάτων θα παρέτεινε τη δίκη σε βαθμό που 40

1 Α.Α.Δ. Fayza Shipping Co. Ltd v. Πλοίου M/V "Haj Anies" κ.ά. Πικής, Π.

θα εδικοιολογείτο ο διαχωρισμός της εκδίκασης του θέματος του οποίου επιζητείται η επίλυση.

5 Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα.

Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα.